

Fenomén Schindler

Cyril Höschl

Profesora Jiřího Schindlera mám rád. Na rozdíl od mnoha jiných, kteří na něj jistě na tomto místě rádi vzpomenu, naše vzájemně propletené vazby sahají překvapivě hluboko do minulosti, dalo by se říci do mého prenatálního období. Jiří Schindler odjakživa bydlí v Dejvicích a tam v Rooseveltově ulici 49 bydlel kromě jiných také můj dědeček, knihkupec. Jiří Schindler k němu před 2. světovou válkou chodil pro pastelky. Můj dědeček byl nepraktický obchodník, který nedokázal ani riskovat, ani investovat a budil tak v Jiřím Schindlerovi spíše sympatizující soucit. K dalšímu přemostění našich osudů došlo v době, kdy se Jiří Schindler stal na medicíně spolužákem bratra mého otce, strýce Radmila. Ten ovšem svým odchodem do emigrace v 60. letech natrvalo zmizel ze scény a já jsem se osobně s Jiřím Schindlerem poprvé setkal až při zkoušce z mikrobiologie. Na Mikrobiologickém ústavu tehdejší 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy působili jak prof. Patočka, bratr slavného filozofa, tak obdivuhodný profesor John, otec méně slavného politika.

Prof. Schindler byl přísným examínátorem. Mikrobiologii jsem celkem uměl, takže jsem šel na zkoušku bez obav. Probíhala celkem hladce, i když mě trochu znervóznělo, že při poznávání mikrobiálních kolonií na živných půdách mne tu a tam examínátor v odpovědi předešel, i když jsem to věděl, a tak mi trochu vypouštěl rybník. Vzpomínám, že jsem měl poznat protea, který tvoří kolonie v takových terasovitých útvarech, jež všechno přerostou. Ke konci zkoušky, prof. Schindler, zjevně váhající mezi jedničkou a dvojkou, navrhl řešení: „když mi řeknete, které laboratorní zvíře může dostat od člověka rýmu, tak Vám dám jedničku“. Náhodou jsem to věděl, a tak jsem šťastně vyhrkl: „fretka“. Na to profesor opáčil: „No výborně!! To je úžasné, píši vám za 2“. Tuto logiku jsem dodnes nepochopil, ačkoliv důvod vážit si profesora Schindlera nejen pro jeho odborné, ale i společenské postoje, časem dále narůstal.

Prof. Schindler si nikdy nezadal s režimem, byl přes manželku příbuzensky napojen na české kulturní a vědecké elity a byl a je velice sečtělý. Po mém absolutoriu se naše cesty rozešly, a když jsem od počátku 70. let působil jako sekundář na jednom z psychiatrických pavilonů bohnické léčebny ve Výzkumném ústavu psychiatrickém, ve snu mne nenapadlo, že se z nás jednou stanou blízcí přátelé. Proti očekávání se po 20 letech normalizace dostavila Sametová revoluce, věci se daly do pohybu a já byl ve společenském kotlíku osudovou vařečkou zamíchán ode dna rovnou do funkce děkana 3. lékařské fakulty.

Počátky tohoto období byly hektické, protože docházelo k četným a dramatickým personálním a organizačním změnám, jež se týkaly také postu na místech vedoucích klinik a ústavů. Tak se stalo, že jsem musel vypsát konkurz na místo přednosta Mikrobiologického ústavu naší fakulty. Konkurz vyhrál prof. Schindler, a tak se z mého učitele a examínátora stal pojednou můj podřízený. Je zvláštní, že jsem k němu vždycky cítil osobní náklonnost navzdory negativním hodnocením, jež se mi v pozici děkana opakovaně dostávalo: že je moc přísný, že je arogantní, že ponižuje studentky, že se jim

posmívá, že je ironický. Mnozí požadovali jeho disciplinární potrestání. Jaksi intuitivně jsem cítil, že to nemůže být pravda, že jde o jakési historické nedorozumění.

Když nás potom osud vyvrhl do neutrálních pozic, tzn. mne zpátky k řemeslu a jeho směrem k důchodu, náš vztah couvl k přátelské symetrii. Začali jsme si vyměňovat e-maily a já jsem zjistil, že Jiří Schindler je hluboká, široká a krásná duše, s níž jsem na mnoha polích neobyčejně spřízněn. Jedním z těch polí je komorní hudba, zvláště pak klavírní umění. Máme společné přátele (Slávku Vernerovou), společné idoly (Slávku Vernerovou, Miroslava Sekeru a řadu dalších), ale máme i společné názory: na politiku, na veřejný život, na češství, na vývoj v naší zemi. Léta jsme se až donedávna scházeli v CM-klubu, který jsme kdysi založili, v kroužku několika málo bývalých učitelů a přátel, kteří „dělali revoluci“ na 3. lékařské fakultě. Mne těší, že navzdory křivolakým cestám našeho vztahu jsem nikdy, bez ohledu na řeči, nepochyboval o tom, že Jiří je citlivý, jemný, vzdělaný, laskavý a vlastně hodný člověk, i když v očích mnohých tak ze záhadných důvodů vůbec nevypadal.

Vzpomínám na všechny krásné chvíle, které jsme spolu prožili, hudba mnohých se mi stále vrací a mám rád také jeho ženu Emmu, která v dobrém slova smyslu „co na srdci, to na jazyku“, takže je s ní dobře. Až si jednou budu dělat v mezilidských vztazích uplynulého života inventuru, udělám si u Schindlerů srdíčko.